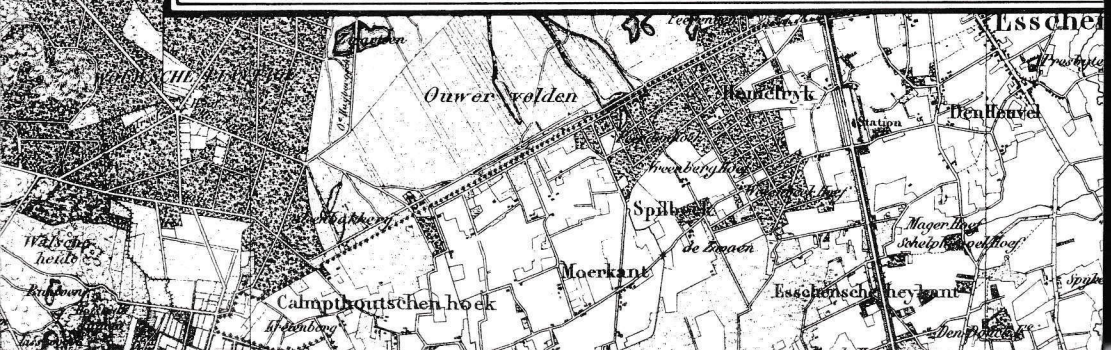

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

1/2-'99

Van prentjes en santjes

De pastoors van Wouw

Wouw kent al vele eeuwen een pastoor. Van die oudste pastoors is vaak niet veel meer bekend dan de periode waarin ze in de parochie verbleven. Gegevens over hun geboortedatum en -plaats, laat staan bidprentjes zijn niet bekend.

De reeks Wouwse pastoors beginnen we met pastoor **Johannes Martinus Boijen** die op 11 december 1813 als pastoor te Wouw werd benoemd. In onze ogen was hij een Belg, hoewel dat land pas in 1830 gevormd werd, want hij werd op 1 april 1762 in Halen bij Diest geboren. In de abdij van St. Bernardus op de Schelde werd hij op 1 april 1787 geprotest en op 22 december 1787 werd hij in Antwerpen tot priester gewijd.

In 1811 werd hij kapelaan in Schelle. Wat hij in de periode tussen 1787 en 1811 deed, is niet helemaal duidelijk. Mogelijk dat hij kapelaan in Antwerpen was of dat hij werk verrichtte voor de abdij van Sint Bernardus.

Op 11 december 1813 kwam hij als pastoor naar de Lambertusparochie in Wouw. Hij was tot 1846 pastoor en werd in dat jaar opgevolgd door pastoor Hellemons. Pastoor Boijen overleed in Wouw op 19 februari 1847. Op zijn bidprentje staat vermeld dat hij Dominicus heette, maar mogelijk was dat de naam die hij als kloosterling had aangenomen.

Na zijn vertrek kwam pastoor **Jacobus Stephanus Hellemons**, lid van de Cisterciënzer Orde van de abdij van Bornhem naar Wouw. Hij was in Roosendaal geboren op 16 november 1807 en in Rome geprotest op 12 februari 1832. Hier was hij op 3 maart 1833 ook tot priester gewijd. Tien jaar later, in 1843, werd hij tot kapelaan in Oudenbosch benoemd. Op 30 maart 1846 volgde hij pastoor Boijen in Wouw op als pastoor. Op 31 december 1874, toen hij 67 jaar was, trok hij zich terug als pastoor en verhuisde naar Oud Gastel waar hij op 20 maart 1887 op 79-jarige leeftijd overleed. Hij was meteen de laatste Bernardijn, want na hem kwamen er seculiere priesters.

Geeft ik heb den laatste overtuiging.

Ps. 25. v. 8.

JESUS, MARIA, BERNARDUS.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER,
den WelEerwaarden heer

DOMINICUS BOIJEN,

Geboren te *Halen* bij *Diest* 1 April 1762.
Doet zijne solennelle professie in de Abdiij van
den H. Bernardus op de *Schelle* 1 April 1787.
Priester gewijd te *Antwerpen* 22 December 1787.
Kapellaan te *Schelle* 1811.
Pastoor te *JVoor* 11 December 1813.
Aldoor, voorzien van de laatste H. Sacramenten,
overleden 19 Februarij 1817.

Deze is onze roem, de getuigenis van ons geweten,
dat wij in eenvoudigheid des harten, en opreghtheid
tot GOD... in deze wereld verkeerd hebben.

Geef aalmoezen van hetgene gij hebt, en keer uw
aanschijn van geenem armen af: want zoo zal het
geschieden, dat de Heer ook zijn aanschijn van u
niet zal afkeeren.

Tob. 4. v. 7.

Wrees mij gedachtig... en vergeet de goede werken
niet, die ik in het huis van mijnen God gedaan heb
Esdras, 2 C. 13. v. 14.

DE - H - EP -

JESUS, MARIA, JOSEPH, BERNAROUS.

Gedenk in uwe gebeden
de Ziel van Zaliger
den Zeer Erwarden Heer

JACOBUS (STEPHANUS) HELEMONS,

Religieus van de Cistercienser Orde der Abdiij te Bornhem
en Lid van de Aartsbroederschap der H. Familie.
Geboren te *Wendland*, den 16 November . . . 1807.
Solennel sprakelst te *Rome*, den 12 Februari 1832.
Priester gewijd te *Rome*, den 3 Maart . . . 1833.
Kuchlaan te *Oudenhoeth*, 1843.
Pastoor te *Winn*, 1847.
Rustend Pastoor te *Gadot*, 1874.
Aldoor overleden 20 Maart 1887.

Hij was een goedaartig en zachtmoedig Priester,
ze lig in zijne levenswijze en van zijne jeugd af in de
denst geveend,
11 Mach. XV. 12.
Gehabig hij die in de zoo moedijke kunst van
de zielen te geleiden, den eerbied heeft verkregen en
tevens de harten gewonnen.

De dood der rechtvaardigen is kostbaar omdat hij
een einde stelt aan het lijden, de voltrekking is van
den zegenraaf, de deur des levens en het begin der
volmakte rust.

Ik bid U den Broeders en Vrienden bij onzen Heer
Jesus Christus en bij de liefde des Heiligen Geestes
mij te helpen door uwe gebeden.

**JESUS, MARIA, JOSEPH, laat mijne Ziel met U in
vrede rusten.**
(100 dagen *afpuet*.)

H. I. P.

DUD-GASTEL, BIJ N. JONGHELEN.

Twee Wouwse pastoors uit vervlogen tijden: Dominicus Boijen en Jacobus (Stephanus) Helemons.

Gedenk in uwe geboden de Ziel van Zaliger

DEN ZEER-EERWAARDEN HEER

PETRUS CORNELIUS TIELENS,

*geboren te Leur. 25 Sept. 1823.
Priester gewijd te Hooven. Dec. 1846.
Lichterenolgens Kapitaan te
's Prinsenhage en Steenbergen. 1846—1857.
Pastoor te Hoofdplaat 6 April 1857.
Pastoor te Wouw. 1 Jan. 1875.
Aldaar overleden. 18 Febr. 1889.*

Hij was een priester des Heeren, goedaardig en zacht, zedig van gelaat, ingetogen in den omgang en van zijne jeugd in de deugd geoetend, die zijne handen ten hemel verhef om voor het volk te bidden. *II Mach. 10: 12.*

Mijn God wees mijner gelachtig en vergeet niet de goede diensten, die ik aan Uw huis en deszelfs plegtigheden heb bewezen. *II Esdr. 13: 14.*

Zijne geboden en aalmoezen zijn opgestegen ter gedachtenis voor Gods aanschijn. *Hand. 10: 4.* (*Diabare Broeder en Zuster,*) U verlatende, vraag ik geene tranen, maar geboden en offeranden.

H. Ambrosius. (*Agne iemine, Parochianen,*) gij zult mijn aanschijn niet meer zien. Wandelt op eene uwer roeping waardige wijze en gedenkt uwe oversten, die U het woord Gods verkondigd hebben. *Hand. 20: 25 Eph. 4 Hebr. 13: 7.* Mijn Jesus barmhartigheid. (*100 dagen afsaat.*)

A. C. van Ravels, Koster, Wouw.

BIDT VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER

DEN ZEEREERW. HEER

JOHANNES MELCHIOR GENET

*Geboren te Lirieda den 6 Januari 1833.
Priester gewijd 7 Maart 1857.
Pastoor benoemd te Zuiddorppe 23
November 1869.
Pastoor benoemd te Wouw 3 Maart
1889 en aldaar overleden 2 Juli 1912.*

Geachte Parochianen!

„Ik zeg en omhels u allen in het Hart van Jezus Christus, om Hem veel te beminnen in deze wereld en om Hem later te zamen vereenigd te beminnen in ons Vaderland, den Hemel”.

H. Alphonsus.

Hij ruste in vrede. Amen.

A. C. van Ravels. — Wouw.

In de 19^e eeuw waren P.C. Tielens en J.M. Genet pastoor van Wouw.

Petrus Cornelius Tielens was zijn opvolger en hij werd per 1 januari 1875 benoemd als pastoor in Wouw. Tielens was op 25 september 1823 in Leur geboren en in december 1847 in Hoeven tot priester gewijd. Hij werd direct daarna benoemd als kapelaan in Princenhage en later in Steenberg. Op 16 april 1857 werd hij pastoor in Hoofdplaat en op 1 januari 1875 kwam hij als pastoor naar Wouw. Zijn installatie vond op 3 februari 1875 plaats.¹⁾ In de periode dat pastoor Tielens in Wouw als pastoor werkte, werd er ook volop aan de Lambertuskerk gewerkt.²⁾ Zo werd onder zijn 'bewind' een nieuw hoofdaltaar voor de kerk besteld.³⁾ De plaatsing van dat altaar heeft hij niet meer mee mogen maken, want hij stierf enige dagen nadat de fabriek van Stolzenberg uit Roermond het altaar had afgeleverd.⁴⁾ Zijn sterfdatum was 18 februari 1889 en hij was toen 65 jaar.

Pastoor Genet

Twee weken na de dood van pastoor Tielens benoemde de bisschop al een nieuwe pastoor in Wouw. Dat werd **Johannes Melchior Genet**, die op dat moment pastoor in Zuiddorpe was. Genet was op 6 januari 1833 in Breda geboren en op 7 maart 1857 tot priester gewijd. Waar hij als kapelaan verbleef is niet bekend, maar op 23 november 1869 werd hij pastoor in Zuiddorpe en 12 jaar later in Wouw. Ook deze pastoor was al ruim een maand in Wouw voor hij op woensdag 3 april 1889 op plechtige wijze werd geïnstalleerd. 'De Zoom' van 14 maart 1889 meldde verder over de nieuwe pastoor: „Zondag bracht de harmonie "Oranje" aan den nieuw benoemden pastoor dezer parochie, den Zeer Eerwaarde Heer J.M. Genet, eene aubade, terwijl nog verschillende ingezetenen, waaronder de leden van het kerkbestuur, eveneens hunne opwachting bij Zijne Eerw. maakten. Zijne Eerw. toonde zich zeer ingenomen met deze blijken van belangstelling.”⁵⁾

Pastoor Genet was net twee maanden in functie toen Mgr. Petrus Leijten, de bisschop van Breda, het nieuwe hoofdaltaar in kwam wijden. Daarmee werden voorlopig de herstelwerkzaamheden aan de kerk afgesloten. Pastoor Genet overleed op 2 juli 1912 in Wouw en was toen 79 jaar. Op de achterzijde van het bidprentje zien we dat op dat moment A.C. van Ravels

IN PACE.

In de gebeden der geloovigen, en in de H. Offerande der Priesters wordt aanbevolen de ziel van zaliger

den Zeer Eerw. Heer

Cornelius Eugenius Bleyenbergh

geboren te St. Jansteen op 9 November 1865; Priester gewijd te Hoeven 9 October 1892; kapelaan te Luik (Belgie); benoemd tot professor aan het Seminarie „Ypelaar“ te Ginneken op 12 April 1894; pastoor te Wouw 10 Juli 1912, en na een vruchtbaar pastoraat van 17 jaar aldaar overleden op 17 November 1929, voorzien van de H. Sacramenten der Sterfenden, in den ouderdom van 64 jaren.

Lid van de aartsbroederschap v. h. H. Hart, Weldoener der kerk en van den arme. Lid van de Processie v. O. L. V. v. Kevlaer.

God heeft een eeuwig verbond met hem gesloten, en hem het priesterschap onder zijn volk gegeven. Eccl. XLV. 8.

Die velen onderricht hebben op de wegen der gerechtigheid, zullen schitteren als sterren in alle eeuwigheid. Dan. XII. 3.

Heer, ik heb de schoonheid van Uw huis, en de woonplaats Uwzer glorie bemind. Ps. XXV. 8.

Aan U allen, dierbare familie, parochianen en medepriesters, bevel ik mijne ziel in Uwre gebeden, H. Missen, en H. Communien, opdat God mij barmhartig zij.

Mijn Jesus, barmhartigheid, (100 d. aft.) Maria, Moeder van Smarten, bid voor mij.

HIJ RUSTE IN VREDE.

P. van Sundert, R. K. koster — Wouw

In uw gebed en H. Misoffer wordt aanbevolen de Zeer Eerw. Heer

RENÉ PETRUS EMIEL van der HEIJDEN

geboren te Clinge 7 okt. 1903 - Priester gewijd 1931 en assistent te Leur - 1933 Kapelaan H. Hart van Jezus te Rosendaal 1958 Kapelaan en Pastoor te Putte - 1964 10 augustus Pastoor te Wouw, overleden in Caritas Rosendaal na godvruchtig de H. Sacramenten der Zieken te hebben ontvangen, 10 mei 1965.

Nog geen drie maanden was hij de herder van de parochie Wouw en... hij werd ongeneselijk ziek, verzorgd en verpleging hebben alles gedaan, maar het was niet de Wil van God, dat hij herstelde na vijf maanden in hij gestorven, toen langzaam aan, iedere dag, de poorten van het Eeuwig Leven voor hem steeds verder open gingen, het werd een sterfbed van drie weken.

In zijn groot geloof, kreeg hij de genade, om in de H. Wil van God, steeds zijn Goedheid te blijven erkennen, daarom kon hij zo geduldig zijn in het lange lijden tot aan de dood. Heer, hier ben ik met al mijn voorrechten en plichten van zoveel priestersjaren, ik heb er naar gestreefd, altijd menslievend, rechtvaardig en goed te zijn en met overtuiging heb ik gestreden als ik meende, dat God en Zijn Kerk het van mij vroegen....

Velen staan op en eren hem als een trouwe en troostende priestervriend, hij was Jezus' leerling een man Gods, een priester in alles.

Welan trouwe dienaar, alles is goed geweest, daarom de kroot van deze kostbare dood, Wij bidden voor u en gij bidt voor ons. Moge onze dood, de uwe nabij komen. Dat is de laatste wens van uwe dierbare familie, vooral van uw zuster, die niet van uw ziekbed week, van uw medepriesters en allen die u gekend hebben en u danken voor uw voorbeeld in leven, lijden en dood. Ten paradijze, geleiden u God's engelen. Gij rust in vrede en wacht ons in liefde.

W. A. Stroop — Koster — Wouw

Cornelius Eugenius Bleyenbergh was pastoor voor deken Wolters in Wouw kwam. René van der Heijden kwam na pastoor Wolters.

4

koster was in Wouw. Die functie had hij ook in 1889 al toen pastoor Tielens overleed.

Lang hoefde Wouw niet op een nieuwe pastoor te wachten, want op 10 juli 1912 werd **Cornelius Eugenius Bleyenbergh** benoemd tot pastoor. Hij was afkomstig uit Zeeland waar hij op 9 november 1865 in St. Jansteen was geboren. Op 9 oktober 1892 werd hij in Hoeven tot priester gewijd. Kennelijk was hij de Franse taal goed machtig, want hij werd eerst benoemd tot kapelaan in Luik. Later werd hij benoemd tot professor aan het klein seminarie 'Ypelaar' bij Breda. Tot zijn benoeming in Wouw in 1912 was hij hier werkzaam.

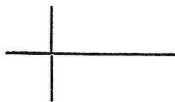
Tijdens zijn 'bewind' werd er het nodige aan de kerk opgeknapt. Hij had de vurige wens om ook nog een en ander aan de toreningang op te knappen, maar door zijn overlijden op 17 november 1929 kon hij dat plan niet meer tot uitvoering brengen.⁶⁾ Pastoor Bleyenbergh nam ook het initiatief om voor de Wouwse jongens een eigen Rooms-Katholieke school te bouwen. Die school kwam in 1914 aan de Schoolstraat gereed.⁷⁾

De voorzijde van het bidprentje van pastoor Bleyenbergh doet niet meer aan Antwerpen denken. Het draagt een 'moderne' afbeelding, afkomstig uit Haarlem. Uit de tekst aan de achterzijde kunnen we ook opmaken dat inmiddels koster A. van Ravels opgevolgd was door P. van Sundert.

Deken Wolters

Niemand heeft in deze eeuw in de Lambertusparochie meer geschiedenis geschreven dan deken Wolters. **Theodorus Arnoldus Johannes Maria Wolters** werd op 10 juli 1889 in Helmond geboren. Op 17 mei 1913 werd hij tot priester gewijd en kort daarna benoemd tot kapelaan in Oostburg en later in Breda. In 1914 werd hij professor in de H. schrift aan het Groot Seminarie in Hoeven en die functie vervulde hij tot 1929. Tien dagen na het overlijden van pastoor Bleyenbergh werd Theo Wolters benoemd tot pastoor van de Lambertusparochie in Wouw.

Pastoor Wolters maakte de ellende van de Tweede Wereldoorlog mee, waarbij 'zijn' kerk aan de vernielzucht van de Duitsers ten prooi viel. Na de oorlog maakte hij er zijn levenswerk van om de kerk te herbouwen, compleet met toren en het Verrijzenisraam van Joep Nicolas. Wie oudere

In dankbare herinnering aan

**THEODORUS ARNOLDUS JOHANNES
MARIA WOLTERS**

geboren te Helmond 10 juli 1889
en overleden te Wouw 18 januari 1971,
voorzien van het Sacrament der Zieken.

Priester gewijd 17 mei 1913, achtereenvolgens
kapelaan te Oostburg en Breda.

Professor in de H. Schrift aan het Groot Semi-
marie te Hoeven 1914 tot 1929.

Pastoor te Wouw van 27 november 1929
tot 10 augustus 1964

en tijdelijk Deken van Wouw;
Ridder in de orde van Oranje Nassau.

Elke priester wordt aangesteld voor de mensen
om hen te vertegenwoordigen bij God en om
gaven en offers op te dragen voor de zonden.
Hij is in staat onwetenden en dwalenden ge-
duldig te verdragen, daar hij ook zelf aan zwak-
heid onderhevig is; daarom moet hij, als hij
offers voor de zonden opdraagt, even goed aan
eigen zonden denken, als aan die van het hele
volk. (Hebr. 5, 1-3)

Voor uw gebeden, uw blijken van medeleven
en deelneming, betoond bij het overlijden van
onze dierbare broer, behuwdbroer en oom, be-
tuigen wij U onze oprechte dank.

Familie Wolters

De meest legendarische pastoor van Wouw was ongetwijfeld deken Theo Wolters.

inwoners van het dorp Wouw naar pastoor Wolters vraagt, krijgt meteen de kleurrijkste verhalen te horen, want Wolters was al tijdens zijn leven een levende legende.

Mede vanwege zijn verdienste bij de wederopbouw van de kerk werd hij in 1950 benoemd tot Deken van het dekenaat Wouw en in 1952 werd hij Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij bleef tot 10 augustus 1964 pastoor van de Lambertusparochie. Toen ging hij met emeritaat en betrok een woning aan de Markt 9a in Wouw. Tot zijn overlijden op 18 januari 1971 woonde hij hier.

Het bidprentje van pastoor Wolters is wat meer eigentijds. Het prentje, dat wij gebruikten, draagt aan de voorzijde een gekleurde icoon van de H. Marie met het kindje Jezus. De tekst is meer eigentijds met een persoonlijk tintje door de tekst van de familie Wolters. Overigens werd het prentje met verschillende afbeeldingen uitgegeven.

Een 'tussenpastoor'

Pastoor Wolters werd in 1964 opgevolgd door **René Petrus Emiel van der Heijden**. Hij was net drie maanden pastoor toen een ongeneeslijke ziekte zich openbaarde. Pastoor van der Heijden was op 7 oktober 1903 geboren in Clinge. Na zijn wijding in 1931, werd hij assistent in Leur en twee jaar later kapelaan in Klundert. In 1936 vertrok hij als kapelaan naar Hontenisse en in 1946 kwam hij naar de nieuwe H.Hartparochie in Roosendaal. En nog was het einde van zijn carrière niet in zicht, want in 1958 vertrok hij naar Putte, eerst als kapelaan en later als pastoor. Op 10 augustus 1964 werd hij tot pastoor in Wouw benoemd. Op 10 mei 1965 overleed de pastoor in ziekenhuis Charitas in Roosendaal.

Pastoor van der Heijden werd op 1 juni 1965 opgevolgd door **Joseph Henricus Maria Stieger** (Jos). Hij was geboren op 29 juni 1911 in Goes. Voor zijn benoeming tot pastoor was hij werkzaam als legeraalmoezenier. Toen hij zijn functie in 1978 neerlegde, vertrok hij naar Roosendaal waar hij op 22 mei 1986 overleed.

In september 1978 werd hij opgevolgd door pastoor **P.J.M. Berende**. Die was tot die tijd werkzaam in Princenhage. Begin 1998 ging pastoor Berende met emeritaat en hij betrok een woning in Heerle. Zijn opvolger

Gedenk in Uw gebed

JOS STIEGER

priester van het bisdom Breda.

Geboren 29 juni 1911
Overleden 22 mei 1986

Dank U, God, dat ik
zovele jaren mocht proberen
een weg te vinden.
Voor Uw goedheid naar een
menselijk hart.
Vergeef mij het vele falen
en zegen allen, die me
weldeden en mij hielpen
opgaan naar U, de God
van onze vreugde.

Een wel bijzonder sober prentje is dat van pastoor Jos Stieger. Uit het prentje valt niet eens op te maken dat hij pastoor van Wouw was.

werd **Jos Demmers**, die ook de kerken in Heerle, Moerstraten en Wouwse Plantage bedient.

Noten:

1. De Grondwet van 7 februari 1875.
2. W.A. van Ham en J.H.F. Bos in 'Geschiedenis van de St. Lambertuskerk' in het boek 'Woide di Wouda', juni 1980, blz 312.
3. 'De Zoom' van 25 oktober 1888.
4. 'De Zoom' van 7 februari 1889.
5. 'De Zoom' van 14 maart 1889.
6. Zie noot 2, blz 316
7. Zie voor meer informatie 'De Wouwse Lambertusschool' door René Hermans. Vierschaer 3/4-'98

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.